

Hoe stoppen we de tijgermug?

In *Bionieuws* van 15 maart uit prof. Willem Takken kritiek op de motie waarin de Tweede Kamer de regering vraagt de import van lucky bamboe uit China te onderwerpen aan quarantaine, om zo een invasie van de tijgermug (*Aedes albopictus*) te voorkomen.

Takken stelt terecht dat quarantaine beter kan plaatsvinden op een centrale plaats in de haven dan op de tuinbouwbedrijven, want er is een risico dat de mug tijdens het vervoer ontsnapt. Maar dat risico lijkt beheersbaar zolang de containers onderweg gesloten blijven. Ook pleit hij terecht voor meer onderzoek naar bestrijdingsmethoden van de (persistente) eieren van de mug. Maar hij gaat verder en vraagt of quarantaine nog wel nodig is, omdat de mug inmiddels is aangetroffen langs autostraden in Zuid Duitsland. Die ontwikkeling is inderdaad verontrustend, maar hoeft niet te betekenen dat de mug ook (spoedig) in Nederland arriveert. Lokale Duitse overheden zijn al begonnen met een programma gericht op opsporing en uitroeiing. Het is goed denkbaar dat zo een verdere opmars van de mug kan worden gestopt of op zijn minst jaren vertraagd.

Takken is een gelauwerd entomoloog, maar inzake de tijgermug is hij steeds moeilijker te volgen. Op 6 augustus 2006 zei hij in het radioprogramma *Vroege Vogels* dat de tijgermug een gevaarlijk insect is dat hij niet eens in zijn laboratorium zou willen hebben. Niettemin deed hij in 2006 en 2007 onderzoek naar de mug *buiten* de kas, zonder dat bestrijding plaatsvond. Dat is spelen met vuur. Op 5 maart j.l. verklaarde hij in *Dag*: "Het zal nog wel enkele decennia duren voordat de tijgermug zich in Nederland nestelt". Maar 10 dagen later in *Bionieuws*: "Wellicht is dus de door de Tweede Kamer aangenomen motie niet langer nodig omdat de mug ons al ingehaald heeft." Een bizarre omslag van luchthartig over de ene route naar fatalistisch over de andere. In het slothoofdstuk van het door hem aangehaalde en geredigeerde boek over *vector-borne diseases* rept Takken zelfs met geen woord over mogelijkheden om invasies van pathogenen of hun vectoren te voorkomen, hoewel daaraan in hetzelfde boek een hoofdstuk is gewijd.

Vooralsnog blijft de import van lucky bamboe voor Nederland de meest riskante en beïnvloedbare route. Volgens het ministerie van VWS waren tot september 2007 ruim 600 tijgermuggen gevangen, waarvan enige tientallen buiten de kassen. Strikte quarantaine of desnoods een importstop blijft dus geboden, en wel vóór de komende zomer.

Intussen moet Nederland steun geven aan Duitsland en Frankrijk bij hun pogingen om de opmars van de mug tot staan te brengen. Dan moeten we wel onze eigen verantwoordelijkheid nemen en voorkomen dat de mug zich vanuit Rotterdam in Nederland vestigt en van daaruit in Noord-Duitsland, België en Noord-Frankrijk. Conform een advies van het RIVM en de motie van de Tweede Kamer moeten alle bevozen en potentiële invoerroutes van de tijgermug (dus niet alleen de invoer van lucky bamboe) worden geïnventariseerd en effectief worden aangepakt.

Maar wat als de mug ondanks inspanningen toch vanuit hetzuiden naar Nederland oprukt? Dan nog blijft het zaak de aanvoer uit China te stoppen, want elke aanvoer brengt nieuwe risico's mee op meer agressieve genotypen die agressiever en/of meer competente vectoren zijn, al dan niet geïmfecteerd met het dengue virus, waartegen geen vaccin bestaat.

Wouter van der Weijden, Centrum voor Landbouw en Milieu
Wilfred Reinhold, milieujurist